

A VER...

Deel 2: Spaanse zinsstructuren. Handboek met oefeningen

A VER...

Deel 2: Spaanse zinsstructuren

Handboek met oefeningen

Patricia Vanden Bulcke

**ACADEMIA
PRESS**

© Academia Press
Eekhout 2
9000 Gent
Tel. 09/233 80 88 Fax 09/233 14 09
Info@academiapress.be www.academiapress.be

Vormgeving: bvba Le Pur et l'Impur

Patricia Vanden Bulcke
A Ver...
Deel 2: Spaanse zinsstructuren. Handboek met oefeningen
Gent, Academia Press, 2013, XVIII + 223 pp.

ISBN 978 90 382 2179 3
D/2013/4804/173
NUR 634
U 2043

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of vermenigvuldigd door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

WOORD VOORAF

A ver... Deel 2: Spaanse zinsstructuren is een vervolg op *A ver... Deel 1: Spaanse woordsoorten*. Het behandelt vooral het gebruik van de wijzen en tijden in enkelvoudige en in complexe zinnen. Er wordt vanuit gegaan dat gebruikers al vertrouwd zijn met de morfologie van de werkwoorden.

Het handboek is opgebouwd vanuit vijf invalshoeken, die aan bod komen in even zovele hoofdstukken: de soorten zinnen, het gebruik van de verleden tijden van de indicatief, het gebruik van de wijzen in bijzinnen, de uitdrukking van een passieve betekenis en het gebruik van *haber*, *ser* en *estar*, een probleem met lexicale raakvlakken. Het is in de eerste plaats bedoeld voor studenten in de eerste bachelor van de afdeling Vertalen, tolken en communicatie en beoogt hen inzicht te bezorgen in de structuren van het Spaans.

Elk hoofdstuk heeft hetzelfde stramien gekregen. Eerst kunnen de studenten het behandelde fenomeen in alle toepassingen observeren aan de hand van verscheidene, zorgvuldig geselecteerde fragmenten uit Spaanse en Latijns-Amerikaanse teksten. Vervolgens krijgen zij een grondig overzicht van alle structuren, met voorbeeldzinnen ter illustratie. Elk hoofdstuk of deelhoofdstuk bevat tot slot een oefeningenpakket.

Er is bewust gekozen voor authentieke, idiomatische en communicatieve voorbeeldzinnen zoals die tegenwoordig in Spanje en in Latijns-Amerika te horen of te lezen zijn. Op die manier komen de studenten in aanraking met een uitgebreide woordenschat die zij misschien nog niet volledig beheersen bij de aanvang van de cursus, maar die zij toch kunnen begrijpen doordat alle fragmenten voorzien zijn van de gepubliceerde Nederlandse vertaling. Zo is de betekenisoverdracht verzekerd en kunnen de studenten hun aandacht toespitsen op de behandelde taalstructuren. Tegelijkertijd gaan zij ook beter de verschillen beseffen tussen beide taalsystemen (het gebruik van een subjunctief in een Spaanse zin kan lexicale implicaties vertonen in de Nederlandse vertaling, een Spaanse passieve constructie wordt niet noodzakelijk door een Nederlands passief vertaald...)

Er wordt verondersteld dat de studenten vertrouwd zijn met grammaticale metataal. De theorie is in het Spaans opgesteld, maar de grammaticale termen zijn voorzien van een Nederlandse vertaling. De theoretische referentiewerken zijn de *Nieuwe Spaanse grammatica* van De Bruyne, omwille van de klare uitleg in het Nederlands, en de handboekenreeks *Gramática espa-*

ñola aplicada van Delbecque, Masschelein en Vanden Bulcke. De voorbeeldzinnen zijn voor het overgrote deel afkomstig uit romans (zie Corpus).

De oefeningen (zo'n 530 in te vullen velden) zijn voorzien van een uitgebreide sleutel, wat dit handboek geschikt maakt voor zelfstudie. Toch is de begeleiding van een docent wenselijk om de oplossingen van de studenten goed te keuren of te corrigeren. De docent kan ook de nodige toelichting geven bij de vertalingen en de studenten o.a. wijzen op de frequent voorkomende verschillen in structuur tussen brontaal en vertaling.

Als samensteller van dit boek hecht ik eraan mijn collega's Anna Vermeulen en Ria Van den Hende te bedanken voor hun waardevolle opmerkingen.

Patricia Vanden Bulcke
Universiteit Gent

CORPUS

Allende-1

Allende I., *La ciudad de las bestias*, Barcelona, Random House Mondadori, cuarta edición, 2002

Allende-2

Allende I., *De stad van de wilde goden*, vert. Rikkie Degenaar, Amsterdam, Uitgeverij Wereldbibliotheek, 2002

Allende-3

Allende I., *La casa de los espíritus*, Debolsillo, Barcelona, Novoprint, cuarta edición, 2003

Allende-4

Allende I., *Het huis met de geesten*, vert. Saskia Otter, achtendertigste druk, Amsterdam, Uitgeverij Wereldbibliotheek, 2004

Atxaga-3

Atxaga B., *El hijo del acordeonista*, Madrid, Alfaguara, quinta edición, 2004

Atxaga-4

Atxaga B., *De zoon van de accordeonist*, vert. Johanna Vuyck-Bosdriesz, Amsterdam, Nijgh & Van Ditmar, 2005

García Márquez-1

García Márquez G., *Los funerales de la mamá grande*, Barcelona, Bruguera, primera edición, 1980

García Márquez-2

García Márquez G., *De verhalen*, vert. Aline Glastra et al., Amsterdam, Meulenhoff Nederland, 1984

García Márquez-3

García Márquez G., *La aventura de Miguel Littín clandestino en Chile*, Madrid, Ediciones El País, segunda edición, 1986

García Márquez-4

García Márquez, G., *Clandestien in Chili. Het verhaal van de filmer Miguel Littín*, vert. Mieke Westra, Amsterdam, Meulenhoff, 1987

Lindo-1

Lindo E., *Pobre Manolito*, novena edición, Madrid, Alfaguara, 2003

Lindo-2

Lindo E., *Arme Manolito*, vert. Karen De Meyere en Anne Westerduin, Leuven, Davidsfonds Uitgeverij, 2001

Lindo-3

Lindo E., *Manolito Gafotas*, undécima edición, Madrid, Alfaguara, 2003

Lindo-4

Lindo E., *Manolito*, Leuven, tweede druk, vert. Karen De Meyere, Davidsfonds Uitgeverij, 2000

Mañas-1

Mañas J.A., *Historias del Kronen*, Barcelona, Ediciones Destino, Biblioteca Destino, 1999

Mañas-2

Mañas J.A., *Madrilease roulette*, vert. Doortje Ter Horst, Amsterdam, Nijgh & Van Ditmar, 1996

Muñoz Molina-1

Muñoz Molina A., *Plenilunio*, Madrid, Alfaguara, 1997

Muñoz Molina-2

Muñoz Molina A., *Volle maan*, vert. Ester van Buuren, Breda, Uitgeverij De Geus, 1999

Muñoz Molina-3

Muñoz Molina A., *El jinete polaco*, Barcelona, Editorial Seix Barral, 2002

Muñoz Molina-4

Muñoz Molina A., *Ruiter in de storm*, vert. Ester van Buuren, Breda, Uitgeverij De Geus, 2004

Pérez-Reverte-1

Pérez-Reverte A., *El club Dumas*, Madrid, Alfaguara, 1993

Pérez-Reverte-2

Pérez-Reverte A., *De club Dumas*, vert. Jean Schalekamp, Amsterdam, Anthos, 1999

Ruiz Zafón-1

Ruiz Zafón C., *La sombra del viento*, Barcelona, Editorial Planeta, primera edición, 2006

Ruiz Zafón-2

Ruiz Zafón C., *De schaduw van de wind*, vert. Nelleke Geel, Utrecht, Uitgeverij Signature, negende druk, 2005

UE-1

El funcionamiento de la Unión Europea. Guía del ciudadano sobre las instituciones de la Unión Europea, Manuscrito finalizado en junio de 2003 [en línea]

EU-2

Hoe werkt de Europese Unie? Een wegwijzer voor de instellingen van de Europese Unie. Manuscrito voltooid in juni 2003 [online]

Vargas Llosa-1

Vargas Llosa M., *La Fiesta del Chivo*, Barcelona, Alfaguara, décima edición, 2001

Vargas Llosa-2

Vargas Llosa M., *Het feest van de Bok*, vert. Arie van der Wal, Amsterdam, Meulenhoff, 2001

Vásquez-1

Vásquez J.G., *Historia secreta de Costaguana*, Madrid, Alfaguara, 2007

Vásquez-2

Vásquez J.G., *De geheime geschiedenis van Costaguana*, Utrecht, Signatuur, 2010

GRAMÁTICAS DE REFERENCIA

De Bruyne J. (2014). *Nieuwe Spaanse grammatica* (2014). Gent: Academia Press

Delbecque N., Masschelein D., Vanden Bulcke P. (2012). *El uso de los modos verbales*. Mechelen: Plantyn

Delbecque N., Masschelein D., Vanden Bulcke P. (2012). *El uso de los tiempos del pasado*. Mechelen: Plantyn

Delbecque N., Masschelein D., Vanden Bulcke P. (2014). *Voz activa, pasiva, media en español*. Mechelen: Plantyn

Delbecque N., Masschelein D., Vanden Bulcke P. (2012). *El uso de ser y estar*. Mechelen: Plantyn

ABREVIATURAS

abreviatura	modo y tiempo	traducción
1, 2, 3	primera, segunda, tercera persona singular	<i>eerste, tweede, derde persoon enkelvoud</i>
4, 5, 6	primera, segunda, tercera persona plural	<i>eerste, tweede, derde persoon meervoud</i>
condic comp	condicional compuesto	<i>voltooid verleden toekomstige tijd (vvt)</i>
condic simple	condicional simple	<i>onvoltooid verleden toekomstige tijd (ovt)</i>
fut comp	futuro compuesto	<i>voltooid tegenwoordige toekomstige tijd (vtt)</i>
fut simple	futuro simple	<i>onvoltooid tegenwoordige toekomstige tijd (ott)</i>
ger	gerundio	<i>gerundium</i>
imperat cort	imperativo (mandato - prohibición) de cortesía (usted/ustedes)	<i>gebiedende wijs (gebod - verbod) (u-vormen)</i>
imperat famil	imperativo (mandato - prohibición) familiar (tú/vosotros)	<i>gebiedende wijs (gebod - verbod) (je-vormen)</i>
ind impf	indicativo imperfecto	<i>onvoltooid verleden tijd (ovt)</i>
ind plcpf	indicativo pluscuamperfecto	<i>voltooid verleden tijd (vvt)</i>
ind pres	indicativo presente	<i>onvoltooid tegenwoordige tijd (ott)</i>
infin	infinitivo	<i>infinitief</i>
infin comp	infinitivo	<i>samengestelde infinitief</i>
partic	participio	<i>voltooid deelwoord</i>
pr pf comp	pretérito perfecto compuesto	<i>voltooid tegenwoordige tijd (vt)</i>
pr pf simple	pretérito perfecto simple	<i>voltooid tegenwoordige tijd (vt)/onvoltooid verleden tijd (ott)</i>

subj impf	subjuntivo imperfecto	<i>verleden tijd van de aanvoegende wijs</i>
subj pf comp	subjuntivo perfecto compuesto	<i>voltooid tegenwoordige tijd van de aanvoegende wijs</i>
subj plcpf	subjuntivo pluscuamperfecto	<i>voltooid verleden tijd van de aanvoegende wijs</i>
subj pres	subjuntivo presente	<i>onvoltooid tegenwoordige tijd van de aanvoegende wijs</i>

abreviatura	función	traducción
ANT	antecedente	<i>antecedent</i>
ATR	atributo	<i>gezegde</i>
CA	complemento agente	<i>handelend voorwerp</i>
CC	complemento circunstancial	<i>bijwoordelijke bepaling</i>
COD	complemento de objeto directo	<i>lijdend voorwerp</i>
COI	complemento de objeto indirecto	<i>meewerkend voorwerp</i>
CP	complemento preposicional	<i>voorzetselvoorwerp</i>
OP	oración principal	<i>hoofdzin</i>
OS	oración subordinada	<i>ondergeschikte zin/bijzin</i>
PDir	pregunta directa	<i>directe vraag</i>
PInd	pregunta indirecta	<i>indirecte vraag</i>
SAdj	subordinada adjetiva	<i>betrekkelijke bijzin/relatiefzin</i>
SAdv	subordinada adverbial	<i>bijwoordelijke bijzin</i>
SSus	subordinada sustantiva	<i>naamwoordelijke bijzin</i>
SUJ	sujeto	<i>onderwerp</i>
V	verbo/grupo verbal	<i>werkwoord/ werkwoordelijke groep</i>
P	predicado	<i>matrix (element waar een naamwoordelijke bijzin van afhangt)</i>

abreviatura	categoría	traducción
adj	adjetivo	<i>bijvoeglijk naamwoord</i>
adv	adverbio	<i>bijwoord</i>
art	artículo	<i>lidwoord</i>
art deter	artículo determinado (t. artículo definido)	<i>bepaald lidwoord</i>
art indet	artículo indeterminado (t. artículo indefinido)	<i>onbepaald lidwoord</i>
conj	conjunción	<i>voegwoord</i>
n propio	nombre propio	<i>eigennaam</i>
num	numeral	<i>telwoord</i>
pron	pronombre	<i>voornaamwoord</i>
pron dem	pronombre demostrativo	<i>aanwijzend voornaamwoord</i>
pron excl	pronombre exclamativo	<i>uitroepend voornaamwoord</i>
pron indef	pronombre indefinido	<i>onbepaald voornaamwoord</i>
pron interrog	pronombre interrogativo	<i>vragend voornaamwoord</i>
pron pers	pronombre personal	<i>persoonlijk voornaamwoord</i>
pron poses	pronombre posesivo	<i>bezittelijk voornaamwoord</i>
pron relat	pronombre relativo	<i>betrekkelijk voornaamwoord</i>
s	sustantivo (t. nombre)	<i>zelfstandig naamwoord</i>
v	verbo	<i>werkwoord</i>
v aux	verbo auxiliar	<i>hulpwerkwoord</i>
v intr	verbo intransitivo	<i>onovergankelijk werkwoord</i>
v pred	verbo predicativo (t. verbo independiente)	<i>zelfstandig gebruikt werkwoord</i>
v pron	verbo pronominal o verbo conjugado pronominalmente	<i>pronominaal werkwoord of pronominaal vervoegd werkwoord</i>
v tr	verbo transitivo	<i>overgankelijk werkwoord</i>

ÍNDICE

1. Las oraciones	1
1.1. Los tipos de oraciones	2
1.1.1. Las oraciones simples o independientes	3
1.1.2. Las oraciones compuestas o complejas	9
1.2. Análisis oracional	14
1.3. Las oraciones y el uso de los modos y los tiempos	16
1.3.1. Sinopsis del uso de los modos y los tiempos	16
1.3.2. La concordancia de los tiempos	16
EJERCICIO 1	23
2. El uso de los tiempos del pasado del indicativo	33
2.1. El pr pf compuesto, el pr pf simple y el imperfecto	34
2.1.1. Los tiempos perfectos	34
2.1.2. El tiempo imperfecto	41
2.2. El pluscuamperfecto	45
2.3. El estilo indirecto	46
2.4. Conclusión	47
EJERCICIO 2	48
3. El uso de los modos en las subordinadas	61
3.1. Las subordinadas sustantivas	61
3.1.1. El uso del indicativo o subjuntivo	62
3.1.2. El uso del infinitivo	74
EJERCICIO 3.1	77
3.2. Las subordinadas adverbiales	92
3.2.1. Las temporales	93
3.2.2. Las adversativas	97
3.2.3. Las finales	97
3.2.4. Las causales	99
3.2.5. Las concesivas	101
3.2.6. Las condicionales	104
3.2.7. Las modales y comparativas	107
3.2.8. Las consecutivas	110
EJERCICIO 3.2	113
3.3. Las subordinadas adjetivas	128
3.3.1. Clasificación	129
3.3.2. El uso del indicativo o sunjuntivo	130

3.3.3. El uso del infinitivo	135
EJERCICIO 3.3	136
4. La expresión de la pasiva	143
4.1. La pasiva	144
4.1.1. La fórmula adjetiva	145
4.1.2. La fórmula pronominal	146
4.2. Las oraciones activas de contenido impersonal	150
EJERCICIO 4	152
5. El uso de HABER, SER y ESTAR	159
5.1. HABER frente a SER y ESTAR	161
5.2. SER frente a ESTAR	164
5.2.1. + sustantivo, + pronombre, + numeral, + DE + sintagma	165
5.2.2. + A + sintagma, + CON/SIN + sintagma, + DE + sintagma	166
5.2.3. + adverbio	167
5.2.4. Estructura de enfatización	167
5.2.5. + adjetivo	168
5.2.6. + participio pasado	171
5.2.7. + gerundio	172
EJERCICIO 5	173
Clave	187
Apéndices	215
Predicados-1	215
Conectores	221

CAPÍTULO 1:

LAS ORACIONES (*de zinnen*)

Señala las oraciones en el texto español:

Me jode ir al Kronen los sábados por la tarde porque está siempre hasta el culo de gente. No hay ni una puta mesa libre y hace un calor insoportable. Manolo, que está currando en la barra, suda como un cerdo. Tiene las pupilas dilatadas y nos da la mano, al vernos.

—Qué pasa, chavales. ¿Habéis visto el partido, troncos? —pregunta.

—Una puta mierda de equipo. Del uno al once, son todos una mierda —dice Roberto.

—Me han jodido el baño en Cibeles, tronco. Si esto sigue así, acabaré haciéndome del Atleti. A ver, ¿Qué queréis? (Mañas-1, 9)

Ik baal ervan om op zaterdagavond naar Kronen te gaan want dan is 't er altijd stervensdruk. Er is geen teringtafel vrij en het is er niet te barden van de hitte. Manolo, die achter de bar staat, zweet als een otter. Hij heeft heel grote pupillen en als hij ons ziet geeft hij ons een hand.

'Hallo, gabbers. Hebben jullie de wedstrijd nog gezien?' vraagt hij.

'Wat een kloteploeg. Alle elf, stuk voor stuk even kut,' zegt Roberto.

'En voor mij geen duik in de Cibelesfontein. Als dat zo doorgaat word ik nog fan van Atleti. Zeg, wat zal 't zijn?' (Mañas-2, 7)

1.1. LOS TIPOS DE ORACIONES

El tipo de oración determina el uso del modo (indicativo/subjuntivo).

Se denomina **ORACIÓN** cada frase que contiene un sintagma verbal:

- un verbo conjugado solo
- un auxiliar (= verbo conjugado) + gerundio / + infinitivo / + participio (= forma verbal no conjugada)
- una perífrasis verbal (tener que/poder... + infinitivo, llegar a + infinitivo...)
- una preposición + infinitivo (cf. SAdv)
- un infinitivo solo (cf. SSus, SAdj)

Las oraciones **SIMPLES** o **INDEPENDIENTES** (un solo sintagma verbal) son:

- las aseverativas (indicativo)
- las interrogativas (indicativo)
- las exclamativas (indicativo)
- las desiderativas (subjuntivo)
- las dubitativas (indicativo/subjuntivo)
- las imperativas (imperativo/subjuntivo)

Las oraciones **COMPUESTAS** o **COMPLEJAS** (más sintagmas verbales) son:

- las coordinadas (indicativo/subjuntivo)
- las yuxtapuestas (indicativo/subjuntivo)
- las subordinadas
 - las subordinadas sustantivas
 - sujeto (indicativo/subjuntivo)
 - COD (indicativo/subjuntivo)
 - complemento preposicional (indicativo/subjuntivo)
 - las subordinadas adverbiales
 - las temporales (indicativo/subjuntivo)
 - las adversativas (indicativo)
 - las finales (subjuntivo)
 - las causales (indicativo/subjuntivo)
 - las concesivas (indicativo/subjuntivo)
 - las condicionales (indicativo/subjuntivo)
 - las modales y comparativas (indicativo/subjuntivo)
 - las consecutivas (indicativo/subjuntivo)
 - las subordinadas adjetivas
 - las explicativas (indicativo)
 - las restrictivas (indicativo/subjuntivo)

1.1.1. Las oraciones simples o independientes (de enkelvoudige zinnen)

1.1.1.1. Las aseverativas (de mededelende zinnen)

Las aseverativas (afirmativas o negativas) no van introducidas por ninguna partícula.

V = indicativo

- [1] Pedro **llega** un poco después. (Mañas-1, 10)
Even later komt Pedro. (Mañas-2, 7)
- [2] —Bah, los médicos **no saben** nada. (Mañas-1, 12)
'Ach wat, dokters hebben nergens verstand van.' (Mañas-2, 9)

¡OJO!

En un registro coloquial pueden ir precedidas de la conjunción **QUE**; hay un verbo principal callado.

V = indicativo

- [3] —Joder, Fierro, eres de lo más antisocial. Tómate al menos una cerveza.
—[Te juro] **Que** no **puedo**, de verdad. (Mañas-1, 12)
'Goddomme, Fierro, doe niet zo aso. Een pilsje kan toch geen kwaad?'
'Echt, dat mag niet.' (Mañas-2, 9)

1.1.1.2. Las interrogativas (*de vraagzinnen*)

Las interrogativas o preguntas directas van acompañadas de signos de interrogación.

Suelen ir introducidas por:

- un pronombre interrogativo: QUÉ, QUIÉN(ES), CUÁL(ES)
- un adjetivo interrogativo: CUÁNTO (-A, -OS, -AS)
- un adverbio interrogativo: CUÁNDO, DÓNDE, CÓMO

que siempre lleva acento.

Pueden no ir introducidas por ninguna partícula.

V = indicativo

- [4] —¿**Qué queréis**? —pregunta un camarero vejete. (Mañas-1, 79)
'Wat zal het zijn?' vraagt een oude ober. (Mañas-2, 56)
- [5] —¿**Cuántos coches hay**? —pregunto. (Mañas-1, 117)
'Hoeveel auto's zijn er?' vraag ik. (Mañas-2, 83)
- [6] —Bueno, ¿**dónde está** tu novia? —[...]. (Mañas-1, 10)
'Hé, waar is je vriendin?' (Mañas-2, 7)
- [7] —¿Tú también **eres** diabético? (Mañas-1, 12)
'Heb jij ook suiker?' (Mañas-2, 9)

1.1.1.3. Las exclamativas (*de uitroepende zinnen*)

Las exclamativas suelen ir acompañadas de signos de exclamación.

Suelen ir introducidas por:

- un pronombre exclamativo: QUÉ, QUIÉN(ES)
- un adjetivo exclamativo: CUÁNTO (-A, -OS, -AS)
- un adverbio exclamativo: CUÁNDO, DÓNDE, CÓMO

que siempre lleva acento.

Pueden no ir introducidas por ninguna partícula.

V = indicativo

- [8] —**Qué** malo **eres**, Carlos —[...]. (Mañas-1, 14)
‘Wat ben jij gemeen, Carlos’ (Mañas-2, 10)
- [9] **Cuántas** veces **se habían burlado** de él sus amigos. (Vargas Llosa-1, 246)
Hoe vaak hadden zijn vrienden niet de spot met hem gedreven. (Vargas Llosa-2, 212)
- [10] Pero intenté acercarme a ella. ¡**Cómo** lo **intenté**, Dios mío!
(Allende-3, 190)
Ik heb geprobeerd weer dichterbij haar te komen. Mijn God, wat heb ik mijn best gedaan! (Allende-4, 176)
- [11] —¡**YA ERA HORA!** —dice mi hermana. (Mañas-1, 31)
‘Dat werd tijd,’ zegt mijn zus. (Mañas-2, 22)

¡OJO!

MENOS MAL QUE también introduce una exclamativa.

V = indicativo

- [12] —Venga, Miguel, basta de bobadas.
 —**Menos mal que tengo** una novia cojonuda [...]. (Mañas-1, 65)
'Hou toch op met die bullshit.'
'Gelukkig heb ik een hele toffe vriendin [...].' (Mañas-2, 46)

1.1.1.4. Las desiderativas (*de wenszinnen*)

Las desiderativas van introducidas por:

- la conjunción **QUE** + subjuntivo presente
- el adverbio **OJALÁ (QUE)** + subjuntivo presente (*realis*)
 + subjuntivo imperfecto (*potencialis*)
 + subjuntivo pluscuamperfecto (*irrealis*)

- [13] —**Que** me **dejes** en paz, mamá. (Mañas-1, 186)
'Laat me nou maar, mam.' (Mañas-2, 130)
- [14] —[...] **Ojalá que tengas** más suerte que tu amigo [...]. (Lindo-1, 132)
'[...] Hopelijk heb je meer geluk dan je vriend.' (Lindo-2, 121)
- [15] “[...] Y lo miro a usted y pienso, **ojalá él fuera** mi hijo.” (Muñoz Molina-3, 311)
'[...] En als ik u dan zie, dan denk ik, God geve dat bij mijn zoon was.' (Muñoz Molina-4, 332)
- [16] —¡**Ojalá** lo **hubiera sabido** antes!
'Had ik het maar eerder geweten.'

1.1.1.5. Las dubitativas (*de zinnen van twijfel*)

Las dubitativas van acompañadas de un adverbio de duda:

- ACASO
- TAL VEZ
- QUIZÁ(S)

V + ACASO, TAL VEZ, QUIZÁ(S) → V = **indicativo**

ACASO, TAL VEZ, QUIZÁ(S) + V → V = **indicativo o subjuntivo**
(según el grado de seguridad o duda que se quiera expresar)

- [17] A esto **se debió tal vez** que [...]. (García Márquez-3, 80)
Dat is waarschijnlijk de reden dat [...]. (García Márquez-4, 88)
- [18] —[...] **Tal vez** el peligro de la enfermedad de Lisa te **ofrece** una oportunidad extraordinaria. (Allende-1, 18)
'Misschien biedt het gevaar van Lisa's ziekte jou wel een uitzonderlijke mogelijkheid.' (Allende-2, 16)
- [19] —Lo llaman la Bestia. **Tal vez** no **sea** sólo un ejemplar, sino varios, una familia o una tribu de bestias. (Allende-1, 44)
'Hij wordt la Bestia genoemd, het Beest. Misschien gaat het niet om slechts één exemplaar, maar zijn er meer, een familie of een stam beesten.' (Allende-2, 40)

¡OJO!

A LO MEJOR también introduce una dubitativa.

V = indicativo

- [20] —[...] **A lo mejor** estaba usted equivocado. (Ruiz Zafón-1, 90)
"Misschien vergiste u zich wel." (Ruiz Zafón-2, 80)

1.1.1.6. Las imperativas (*de gebiedende zinnen*)

Las imperativas son:

- mandatos
—> V = imperativo/subjuntivo
- prohibiciones
—> V = subjuntivo

[21] —[...] **Déjale** en paz. (Mañas-1, 10)
'Laat hem toch met rust.' (Mañas-2, 8)

[22] —[...] No **te pongas** pesado, Carlos. (Mañas-1, 13)
'Zeik niet zo, Carlos.' (Mañas-2, 10)

¡OJO!

En un registro coloquial pueden ir introducidas por la conjunción QUE; hay un verbo principal callado.

V = subjuntivo

[23] —[...] ¡[Quiero] **Que os calléis** ya! (Lindo-1, 99)
'En nu allemaal zwijgen!' (Lindo-2, 90)

1.1.2. Las oraciones compuestas o complejas (de samengestelde zinnen)

1.1.2.1. Las oraciones coordinadas (de nevenschikte zinnen met voegwoord)

Las oraciones coordinadas constan de dos o más oraciones simples juntas con las conjunciones:

- Y/E
- O/U
- NI
- PERO
- SINO (QUE)

[24] Yo no **contesto**, **pero** Pedro y Roberto **están** cansados y **quieren** irse a dormir. (Mañas-1, 26)

Ik geef geen antwoord, maar Pedro en Roberto zijn moe en willen gaan slapen. (Mañas-2, 18)

¡OJO!

También se coordinan oraciones subordinadas.

[25] —[...] He empleado a Nadia Santos para que **cargue** mis cuadernos y [para que] me **abanique** con una hoja de banano — dijo. (Allende-1, 90)

'[...] Ik heb Nadia Santos in dienst genomen om mijn schriften te dragen en me met een bananenblad koelte toe te wuiven,' zei ze. (Allende-2, 84)

1.1.2.2. Las oraciones yuxtapuestas (de nevenschikte zinnen zonder voegwoord)

Las oraciones yuxtapuestas son oraciones simples separadas por:

- una coma
- un punto y coma

- [26] Roberto **baja** por Goya hasta Colón, **cruza** la Castellana, **sube** hacia Bilbao, **se desvía** a la izquierda en la Glorieta de Santa Bárbara, **sigue** por Mejía Lequerica, **se mete** por Barceló y aparca frente de Pachá. (Mañas-1, 15)

Roberto rijdt de calle de Goya af tot aan het plaza de Colón, steekt de Castellana over en rijdt richting glorieta de Bilbao, gaat op de glorieta Santa Bárbara linksaf, slaat de calle de Mejía Lequerica in, neemt dan de calle de Barceló en parkeert vlak voor Pachá. (Mañas-2, 11)

1.1.2.3. Las oraciones subordinadas (*de ondergeschikte zinnen*)

Una oración subordinada depende de otra oración a la que se une mediante un nexo.

Las oraciones subordinadas se dividen en categorías según la función sintáctica que desempeñan en la oración de la que dependen: la de un sustantivo, un complemento circunstancial o un adjetivo.

1.1.2.3.1. Las subordinadas sustantivas (SSus) (*de naamwoordelijke bijzinnen*)

Las subordinadas sustantivas desempeñan las mismas funciones sintácticas que un sustantivo:

- SUJETO
- COD
- COMPLEMENTO PREPOSICIONAL

Van introducidas por nexos:

- la conjunción QUE
- una partícula interrogativa:
 - SI (conjunción)
 - QUÉ, QUIÉN(ES), CUÁL(-ES) (pronombres)
 - CUÁNTO (-A, -OS, -AS) (adjetivo)
 - CUÁNDO, CÓMO, DÓNDE (adverbios)

Si el nexo es una partícula interrogativa, se habla de subordinadas sustantivas de interrogativa indirecta o de preguntas indirectas.

- [27] [...] no le gusta **que me ría** de él. (Mañas-1, 10)
 [...] [bij] kan er niet tegen als ik hem in de zeik neem. (Mañas-2, 8)
- [28] Raúl y Fierro dicen **que han quedado** con Yoni más tarde, en Graf. (Mañas-1, 11)
 Raúl en Fierro zeggen dat ze later met Yoni in Graf hebben afgesproken. (Mañas-2, 9)
- [29] ¿Te acuerdas de **que** el abuelo **estaba** muy mal? (Mañas-1, 229)
 Je weet wel dat het zo slecht ging met opa? (Mañas-2, 159)
- [30] Roberto echa una ojeada a nuestro alrededor para ver si Pedro **ha llegado**. (Mañas-1, 9)
 Roberto werpt een blik om zich heen om te zien of Pedro er al is. (Mañas-2, 7)
- [31] [...] no puedo recordar con mucha nitidez **qué pasó** la noche anterior. (Mañas-1, 28)
 [...] [ik] kan me niet meer helder voor de geest halen wat er de afgelopen nacht is gebeurd. (Mañas-2, 20)
- [32] Claro que tampoco les cuento **cómo mete** a su novio a las cinco de la mañana por la ventana de su habitación. (Mañas-1, 48)
 Natuurlijk vertel ik hun ook niet hoe zij om vijf uur 's ochtends haar vriendje door haar kamerraam naar buiten laat. (Mañas-2, 34)

1.1.2.3.2. Las subordinadas adverbiales o circunstanciales (SAdv) (de bijwoordelijke bijzinnen)

Las subordinadas adverbiales desempeñan el mismo papel que un complemento circunstancial (de tiempo, causa, condición...).

Van introducidas por conjunciones:

- CUANDO, EN CUANTO... (temporales)
- PARA QUE, A FIN DE QUE... (finales)
- PORQUE, COMO... (causales)
- AUNQUE, POR MUCHO QUE... (concesivas)
- SI, A CONDICIÓN DE QUE... (condicionales)
- COMO, SIN QUE... (modales)
- ASÍ QUE, TAN... QUE... (consecutivas)

[33] —[...] Bueno, Roberto, llámame **en cuanto hables** con Miguel, ¿vale?... (Mañas-1, 30)

'Oké, Roberto, bel me zodra je Miguel hebt gehad, goed...?'
(Mañas-2, 22)

[34] [...] **como no tengo** llaves, tengo que dar la vuelta a la casa. (Mañas-1, 27)

[...] omdat ik geen sleutels heb, moet ik om het huis heen lopen.
(Mañas-2, 19)

[35] —**Si tuviéramos** algo más de coca, podríamos ir a bailar un poco en alguna discoteca —[...]. (Mañas-1, 25)

'Als we nog wat coke hadden, konden we nog even gaan dansen in een discotheek,' [...]. (Mañas-2, 18)

1.1.2.3.3. Las subordinadas adjetivas o de relativo (SAdj) (de betrekkelijke bijzinnen)

Las subordinadas adjetivas desempeñan el mismo papel que un adjetivo: modifican un elemento nominal o pronominal (= el antecedente, explícito o implícito).

Van introducidas por:

- un pronombre relativo: QUE, EL QUE (LA QUE, LOS QUE, LAS QUE, LO QUE), EL CUAL (LA CUAL, LOS CUALES, LAS CUALES), QUIEN(ES)
- un adjetivo relativo: CUYO (-A, -OS, -AS)
- un adverbio relativo: DONDE, CUANDO, COMO

- [36] [...] veo a Pedro **que agita** los brazos. (Mañas-1, 21)
[...] [ik] zie Pedro, die met zijn armen staat te zwaaien. (Mañas-2, 15)
- [37] [...] la condujo [...] hasta una sala grande y fría, **cuyos** muros **estaban** pintados de gris. (Allende-3, 262)
[...] hij leidde haar [door ...] tot ze bij een grote, koude, grijs geverfde zaal kwamen. (Allende-4, 280)
- [38] Jenri dice que su familia tiene un rancho en California **donde pueden vivir** tranquilos. (Mañas-1, 32)
Henry zegt dat zijn familie een ranch in Californië heeft waar ze in alle rust kunnen wonen. (Mañas-2, 22)
- [39] —[...] y el extraterrestre cuenta **lo que le pasa** [...]. (Mañas-1, 63)
[...] en dat buitenaardse wezen vertelt wat-ie meemaakt [...]. (Mañas-2, 44)

1.2. ANÁLISIS ORACIONAL (*zinsontleding*)

Una oración compleja a menudo se compone de una principal (OP) y una o más subordinadas. Se estructuran en niveles:

- nivel 0 = nivel de la oración principal = (V-1)
- nivel 1 = oración (oraciones) subordinada(s) al nivel 0 = (V-2)
- nivel 2 = oración (oraciones) subordinada(s) al nivel 1 = (V-2)
- nivel 3 = oración (oraciones) subordinada(s) al nivel 2 = (V-2)
- ...

¡OJO!

Una subordinada no siempre depende de la oración principal. También puede depender de una subordinada. En este caso el verbo de la primera subordinada se convierte en V-1 frente a la segunda subordinada (V-2).

- [40] Elena **sonríe** (V-1) mientras le **cuento** (V-2/V-1) cómo me **arrastraron** (V-2) por el suelo, [...] cómo uno **quiso** (V-2/V-1) **atizarme** (V-2) con una sombrilla y cómo el gordo, que **se había levantado** (V-2/V-1) una vez que todo **había pasado** (V-2), **atravesó** (V-2/V-1) la calle corriendo hacia donde **estaba** (V-2) yo sentado en el bordillo de la acera, y me **dio** (V-2/V-1) una patada en la cara que casi me **salta** (V-2) un ojo. (Mañas-1, 18)

*Elena glimlacht terwijl ik vertel hoe ze mij over de grond sleep-
ten en traptten, hoe iemand mij met een parasol wilde meppen.
En hoe die dikke, toen alles voorbij was, weer was opgestaan en
de straat over rende naar de plek waar ik op de stoeprand zat,
en mij zo hard in mijn gezicht schopte dat mijn oog bijna uit
zijn kas rolde. (Mañas-2, 14)*

0. Elena sonríe	OP
1. mientras le cuento	SAdv (temporal)
2. cómo me arrastraron ... suelo	SSus (PInd)
2. cómo ... quiso	SSus (yuxtapuesta)
3. atizarme con una sombrilla	SSus (COD)
y	
2. cómo el gordo	SSus (coordinada)
3. que se había levantado	SAdj
4. una vez que ... había pasado	SAdv (temporal)
[2.] atravesó la ... corriendo hacia	
3. donde estaba ... acera	SAdj
y	
2. [cómo] me dio una patada en la cara	SSus (coordinada)
3. que [= de modo que] casi me salta un ojo	SAdv (consecutiva)

1.3. LAS ORACIONES Y EL USO DE LOS MODOS Y LOS TIEMPOS *(de zinnen en het gebruik van wijzen en tijden)*

1.3.1. Sinopsis del uso de los modos y los tiempos *(overzicht van het gebruik van wijzen en tijden)*

El tipo de oración determina el uso del MODO (indicativo o subjuntivo):

- oración simple + oración principal (OP) → V = indicativo/subjuntivo
la OP suele ir en indicativo
(véase 1.1.1.)
- oración subordinada (V2) → V = indicativo/subjuntivo
(véase el capítulo 3)

Una vez determinado el modo del verbo, hay que determinar su TIEMPO:

- oración simple + principal (OP) = uso de los tiempos poco problemático
excepción: los tiempos del pasado
(véase el capítulo 2)
- oración subordinada (V2) = uso de los tiempos regido por la concordancia con el tiempo del V1
(véase 1.3.2.)

1.3.2. La concordancia de los tiempos *(de overeenkomst van de tijden)*

El TIEMPO del V2 depende de:

- el tiempo del V1
- la relación temporal entre el V1 y el V2

1.3.2.1. El tiempo del V-1

Tiempos relacionados con el presente	
- indicativo presente:	escribo
- futuro simple:	escribiré
- futuro compuesto:	habré escrito
- pretérito perfecto compuesto:	he escrito
- subjuntivo presente:	escriba
- subjuntivo perfecto compuesto:	haya escrito
- imperativo:	escribe/escribid

Tiempos relacionados con el pasado	
- indicativo imperfecto:	escribía
- pretérito perfecto simple:	escribí
- indicativo pluscuamperfecto:	había escrito
- condicional simple:	escribiría
- condicional compuesto:	habría escrito
- subjuntivo imperfecto:	escribiera/escribiese
- subjuntivo pluscuamperfecto:	hubiera/hubiese escrito

1.3.2.2. La relación temporal V-1 / V-2

Tipos de relaciones temporales entre el V-1 y el verbo subordinado (V-2):

- anterioridad: la acción del V-2 ocurre antes de la del V-1
- simultaneidad: la acción del V-2 ocurre al mismo tiempo que la del V-1
- posterioridad: la acción del V-2 ocurre después de la del V-1

- [41] —[...] Yo **creo** que no me **he portado** bien contigo... (Ruiz Zafón-1, 63)
“[...] Ik geloof dat ik je niet goed heb behandeld...” (Ruiz Zafón-2, 55)
- [42] —**Es** una pena que no me **haya traído** la tabla hoy —dice Julián—. (Mañas-1, 261)
‘Jammer dat ik vandaag m’n surfplank niet heb meegenomen,’ zegt Julián. (Mañas-2, 181)
- [43] Al aparecer los primeros síntomas de la primavera, **anunció** que su libro **estaba** listo. (Allende-3, 463)
De eerste voorjaarsdag kondigde hij aan dat zijn boek klaar was. (Allende-4, 463)
- [44] Alex **deseaba** que ese momento no **terminara** nunca [...]. (Allende-1, 52)
Alex zou willen dat dit moment eeuwig duurde [...]. (Allende-2, 48)
- [45] [...] **sé** que **tardaré** un poco en dormirme por culpa de la coca. (Mañas-1, 27)
[...] ik weet dat ik niet gauw in slaap zal vallen door de coke. (Mañas-2, 19)
- [46] Aquellas personas **querían** que mi padre me **diera** mi merecido [...]. (Lindo-1, 27)
Al die mensen wilden dat mijn vader me mijn verdiende loon zou geven [...]. (Lindo-2, 22)

1.3.2.3. V-2 en indicativo

V1 relacionado con	V2 en indicativo
el presente	<ul style="list-style-type: none"> - anterioridad: pr pf compuesto (conexión con el presente) / pr pf simple (desconexión del presente); imperfecto - simultaneidad: presente - posterioridad: futuro/presente
el pasado	<ul style="list-style-type: none"> - anterioridad: pluscuamperfecto (o pr pf simple) - simultaneidad: imperfecto (desde dentro); pr pf compuesto o pr pf simple (desde fuera) - posterioridad: condicional

[47] Raúl y Fierro **dicen** que **han quedado** con Yoni más tarde, en Graf. (Mañas-1, 11)

Raúl en Fierro zeggen dat ze later met Yoni in Graf hebben afgesproken. (Mañas-2, 9)

[48] [...] no **puedo recordar** con mucha nitidez qué **pasó** la noche anterior. (Mañas-1, 28)

Ik heb een beetje koppijn en kan me niet meer helder voor de geest halen wat er de afgelopen nacht is gebeurd. (Mañas-2, 20)

[49] [...] **recuerdo** muy bien cómo **era** cuando tenía veinte años [...]. (García Márquez-3, 129)

[...] ik [kan] me nog heel goed herinneren hoe ze eruitzag toen ze twintig was, [...]. (García Márquez-4, 142)

[50] —[...] No me **cabe** la menor duda de que el régimen **tiene** los días contados. (Ruiz Zafón-1, 79)

“Het lijkt voor mij geen enkele twijfel dat de dagen van het regime geteld zijn.” (Ruiz Zafón-2, 71)

[51] —[...] Ya **sé** que a ti te **parecerá** estúpido [...]. (Mañas-1, 171)

[...] Ik weet dat jij dat stom vindt [...]. (Mañas-2, 120)

- [52] —Yo no **sé** si me **van a quedar** dos, tres o una [asignaturas pendientes]. [...] —iba pensando en voz alta el Orejones. (Lindo-1, 130)
'Ik weet niet of ik er twee, drie, één of... misschien wel vier zal moeten overdoen,' dacht Flappie bardop. (Lindo-2, 119)
- [53] **Señaló** el paquete envuelto en papel de celofán que **había depositado** la noche anterior sobre la mesa del comedor. (Ruiz Zafón-1, 96)
Hij wees naar het in cellofaan gewikkelde pakje dat bij de vorige avond op de eettafel had gelegd. (Ruiz Zafón-2, 86-87)
- [54] —[...] La persona que me contó todo esto [...] lo **supo** porque Cabestany hijo se lo **contó** a su secretaria [...]. (Ruiz Zafón-1, 87)
"[...] De persoon die me dit alles vertelde [...] wist het alleen maar omdat Cabestany junior het [...] aan zijn secretaresse vertelde." (Ruiz Zafón-2, 79)
- [55] —[...] Me **pareció** que todavía **seguía** enamorada de Carax, pero no dije nada. (Ruiz Zafón-1, 90)
"[...] Ik had de indruk dat ze nog steeds verliefd was op Carax, maar ik zei niets." (Ruiz Zafón-2, 82)
- [56] —¿No **estaba** éste, Roberto, cuando **se armó** la bronca el martes? (Mañas-1, 115)
'Was hij er niet bij, Roberto, bij die vechtpartij dinsdag?' (Mañas-2, 82)
- [57] —[...] Si es que **estaba** tan acojonado que ni **ha levantado** la vista. (Mañas-1, 10)
'[...] Hij schaamde zich zo dat-ie niet op of om durfde te kijken' (Mañas-2, 8)
- [58] Me **juré** que no **volvería a verla**, que no **volvería a mencionar** su nombre [...]. (Ruiz Zafón-1, 80)
Ik bezwoer mezelf haar nooit meer te zien of haar naam te noemen. (Ruiz Zafón-2, 72)

1.3.2.4. V-2 en subjuntivo

V1 relacionado con	V2 en subjuntivo
el presente	<ul style="list-style-type: none"> - simultaneidad o posterioridad: subjuntivo presente - anterioridad + conexión con el presente: subjuntivo perfecto compuesto - anterioridad + desconexión del presente: subjuntivo imperfecto
el pasado	<ul style="list-style-type: none"> - simultaneidad o posterioridad: subjuntivo imperfecto - anterioridad: subjuntivo pluscuamperfecto

- [59] [...] no le **gusta** que **me ría** de él. (Mañas-1, 10)
Hij [...] kan er niet tegen als ik hem in de zeik neem. (Mañas-2, 8)
- [60] Roberto [...] le **dice** a Raúl que **deje de echarnos** la charla. (Mañas-1, 11)
Roberto [...] zegt tegen Raúl dat hij ons zijn preek moet besparen. (Mañas-2, 9)
- [61] Yo, todos los días, lo primero que hago es abrir el Abecé y mirar la sección de esquelas para ver si **hay** algún conocido o amigo que **haya fallecido**. (Mañas-1, 94)
Het eerste dat ik iedere dag doe is de ABC openslaan en de overlijdensberichten lezen om te zien of er een kennis of vriend van me bij zit. (Mañas-2, 67)
- [62] Nos despidió bañada en lágrimas, y no **creo** que **fuera** [...] por el afecto real que nos tenía [...]. (García Márquez-3, 139)
Bij het afscheid smolt ze weg in tranen, niet omdat ze zo dol op ons was, dacht ik, [maar ...]. (García Márquez-4, 155)

- [63] [...] **era** superimportante que Bernabé **fuera** ahora representante de aceitunas rellenas. (Lindo-1, 45)
Eigenlijk was het heel goed dat Bernabé nu gevulde olijven verkocht. (Lindo-2, 38)
- [64] —[...] en el colegio nos **pedía** que le **pegáramos**. (Mañas-1, 270)
‘Ik weet nog goed dat] bij ons op school altijd vroeg of we hem wilden slaan.’ (Mañas-2, 188)
- [65] Me **dio** un alegrón [...] que no **hubiera escuchado** mi frase [...]. (Lindo-1, 144)
Ik was dolblij dat hij niets had gehoord. (Lindo-2, 133)

EJERCICIO 1

Determina si las oraciones en **negrita** expresan aseveraciones o deseos:

1. —¿Qué le pasa?
—Es la movida de las tías, ya sabes
—¿Qué pasa con las tías?
—Pues **que no puede seguir así.** (Mañas-1, 10)
'Wat heeft-ie dan?'
'Probleem met meiden, weet je wel.'
'Hoezo'
't Kan zo echt niet langer.'(Mañas-2, 8)

2. —¿Habéis visto al mariconazo de Michel cómo ha fallado el penalti?
[...].
—Sí **que lo hemos visto.** (Mañas-1, 10)
'Hebben jullie gezien hoe die klootzak van een Michel die penalty miste?'
[...]
'Dat hebben we gezien, ja.'(Mañas-2, 8)

3. —Pues venga, Carlos, vamos tú y yo solos, y estos pasmados **que se vayan a la cama.** (Mañas-1, 26)
'Kom op Carlos, we gaan met z'n tweeën. Laat die sufkutten maar naar bed gaan.' (Mañas-2, 18)

4. —¿Qué te ha dicho? —le pregunto.
—**Que viene, que le esperemos diez minutos** mientras se cambia.
(Mañas-1, 12-13)
'Wat zei die?' vraag ik.
'Hij komt zo. Of we nog tien minuutjes wachten, dan kleedt hij zich even om.' (Mañas-2, 10)

5. —Qué pasa, Manolo.
—**Que te cuente el Carlos todos mis males**, tronco, **que estoy muy jodido.** (Mañas-1, 246)
'Hoe gaat-ie, Manolo?'
'Laat Carlos je al mijn ellende maar vertellen. Ik loop te balen.' (Mañas-2, 171)

Escoge el indicativo o el subjuntivo según la oración exprese una asección o un deseo:

6. —No te pongas histérica, que no le **<ha pasado/haya pasado>** ... nada. (Mañas-1, 168)
'Doe niet zo hysterisch. Er is niets met 'm aan de band.' (Mañas-2, 117)
7. —[...] El otro día llamé a su casa para ver si estaba bien y el hijoputa de su hermano me colgó el teléfono. Pues que **<se muere/se muera>** ... y **<se traga/se trague>** ... otra sus crisis de bebé. (Mañas-1, 176)
Een tijdje geleden belde ik naar z'n huis om te zien of-ie er was maar die klotebroer van hem gooide de hoorn op de baak. Hij kan doodvallen, en laat-ie nou maar 's een ander opscheppen met die infantiele aanvallen van hem. (Mañas-2, 123)
8. Al pasar por Pizzajat, me doy cuenta de que no he pagado pero bah, que **<paga/pague>** ... ella. (Mañas-1, 172)
Als ik langs de Pizzabut kom, realiseer ik me dat ik niet heb betaald. Maar wat zou dat. Laat zij daar maar voor opdraaien. (Mañas-2, 120)
9. —Venga, Carlos. Levanta ya, que **<son/sean>** ... las dos, por favor. (Mañas-1, 185)
'Kom Carlos. Sta op, alsjeblijft. Het is al twee uur.' (Mañas-2, 129)
10. Luego se me queda mirando y dice algo.
—¿Qué?
—Que te **<sangra/sangre>** ... la nariz, chaval. Ten cuidado con lo que te metes. (Mañas-1, 121)
Hij kijkt me een bele tijd aan en zegt dan iets tegen me.
'Hé?'
'Je neus bloedt, man. Pas op met wat je gebruikt.' (Mañas-2, 86)
11. No pienses que te vas a escabullir diciéndole a tu chica que diga que no estás, que yo te **<conozco/conozca>** ... bastante. (Mañas-1, 210)
Denk maar niet dat je er tussenuit kan knijpen door het dienstmeisje te laten zeggen dat je niet thuis bent. Ik heb je wel door. (Mañas-2, 146-147)

Haz el análisis oracional de las frases siguientes. Denomina las oraciones: OP, SSus + función, SAdv + tipo (facultativo), SAdj. No olvides mencionar la coordinación y la yuxtaposición:

12. El niño me sigue mirando con la misma cara de gilipollas mientras el intenso olor a mala colonia que despiden [el niño y el tío raro] me empieza a producir náuseas. (Mañas-1, 49)

Het jongetje kijkt me nog steeds even stompzinnig aan terwijl ik zowat over m'n nek ga van de sterke geur van vieze eau de cologne die ze uitscheiden. (Mañas-2, 35)

13. Hay una mesa que ha quedado libre y le digo a Roberto que la pille, rápido, antes de que nos la quiten. (Mañas-1, 9)

Er is een tafeltje vrijgekomen en ik zeg tegen Roberto dat hij dat snel bezet moet houden voordat ze hem weer voor onze neus wegkapen. (Mañas-2, 7)

14. Sólo recuerdo que llovió todo el día y toda la noche, y que cuando le pregunté a mi padre si el cielo lloraba le faltó la voz para responderme. (Ruiz Zafón-1, 13)

Ik herinnerde me alleen dat het de hele dag regende en dat, toen ik mijn vader vroeg of de hemel huilde, zijn stem brak toen hij een antwoord gaf. (Ruiz Zafón-2, 90)

15. Parece ser que Mitterand se ha ido a Serbia, donde la ONU ha abierto un aeropuerto, y que los americanos van a intervenir. (Mañas-1, 28-29)

Blijkbaar is Mitterand naar Servië gegaan, waar de VN een vliegveld hebben geopend en gaan de Amerikanen bemiddelen. (Mañas-2, 20)

16. Dice que al Niñas no le gusta que vaya nadie que no conozca porque ahora están las cosas muy chungas, sobre todo desde que está el Matanzo... (Mañas-1, 30)

'Hij zegt dat Niñas niet wil dat er iemand meekomt die die niet kent, want 't is wel een beetje link tegenwoordig, vooral sinds die Matanzo er is...'. (Mañas-2, 21-22)

17. Luego me hago un par de largos, me seco, entro de nuevo en la casa y le pregunto a la filipina si ha llamado alguien mientras he estado en la piscina. (Mañas-1, 41)
Daarna trek ik een paar baantjes, droog me af, ga weer naar binnen en vraag de Filippina of er nog iemand heeft gebeld toen ik bij het zwembad was. (Mañas-2, 29)
18. —[...] Cuando los Aldaya se marcharon a América y ella la perdió, lo perdió todo. (Ruiz Zafón-1, 262)
“Toen de familie naar Amerika vertrok en ze haar Penélope verloor; verloor ze alles.” (Ruiz Zafón-2, 244)
19. Qué coñazo de tío, el Chus éste. Si quisiera suicidarse de verdad, se cortaría las venas en el baño como hace la gente normal y nadie se lo impediría. (Mañas-1, 55)
Wat een lul, die Chus. Als hij echt zelfmoord wil plegen, zou hij in bad zijn aders moeten doorsnijden, zoals normale mensen, dan zou niemand hem tegenhouden. (Mañas-2, 39)
20. Le está contando a alguien que el viernes se va a Francia, lo que es de puta madre porque así me quedará con el coche yo solo. (Mañas-1, 75)
Ze gaat vrijdag naar Frankrijk, vertelt ze aan iemand. Dat is perfect, want dan heb ik de auto voor mij alleen. (Mañas-2, 53)
21. A ella le debía nuestra amistad, porque si no la hubiese visto aquella lejana tarde de la mano de su padre, [...], y no me hubiese decidido a hacer un chiste de pésimo gusto sobre ella, mi amigo nunca se habría lanzado a darme una somanta de palos y yo nunca hubiera tenido el valor de hablar con él. (Ruiz Zafón-1, 119)
Aan haar had ik onze vriendschap te danken, want als ik haar die verre middag niet aan de hand van haar vader had gezien,[...], en als ik niet had besloten een dubieuze grap over haar te maken, had mijn vriend zich nooit op mij geworpen om me een ongelooflijk pak slaag te geven, en had ik nooit de moed gehad om met hem te praten. (Ruiz Zafón-2, 109)
22. Mi padre, que todavía está de buen humor, cuenta cómo, cuando era chico, un día le pidió a su viejo una navajita de plata que le gustaba mucho. (Mañas-1, 52)
Mijn vader, die nog steeds in een goed humeur is, vertelt hoe hij als kind op een dag aan zijn vader een zilveren mes vroeg dat hij erg mooi vond. (Mañas-2, 36)

23. Amaba los libros sin reserva y, aunque él lo negaba rotundamente, si alguien entraba en su librería y se enamoraba de un ejemplar cuyo precio no podía costearse, lo rebajaba [...], o incluso lo regalaba [...] si estimaba que el comprador era un lector de casta y no un diletante mariposón. (Ruiz Zafón-1, 23)

Hij hield zonder reserve van boeken en - ofschoon hij dit ten stelligste ontkende - als er iemand in zijn boekhandel kwam en verliefd werd op een editie die hij niet kon betalen, dan verlaagde hij de prijs [...] of gaf het zelfs cadeau als hij meende met een lezer van niveau van doen te hebben en niet met een dilettante zondagslezer. (Ruiz Zafón-2, 18)

24. Tenía la voz de cristal, transparente y tan frágil que me pareció que sus palabras se quebrarían si la interrumpía a media frase. (Ruiz Zafón-1, 30)

Ze had een stem van glas, transparant en zo fragiel dat ik bang was dat haar woorden zouden breken als ik haar halverwege de zin zou interromperen. (Ruiz Zafón-2, 25)

25. Ningún país puede abarcar la amplia gama de problemas de seguridad profesional y salud a los que se enfrenta hoy Europa. (UE-1, 48)

Geen enkel land is bij machte om de vele, uiteenlopende problemen op het gebied van de veiligheid en de gezondheid op het werk, waarmee Europa thans wordt geconfronteerd, in zijn eentje aan te pakken. (EU-2, 56)

Sustituye el infinitivo de las oraciones siguientes (mandatos o prohibiciones) por la forma verbal adecuada:

26. —Vamos, niños, <calmarse, imperat cort> (Allende-1, 10)

'Jongens, rustig toch.' (Allende-2, 8)

27. —Puede llamarme Ludovic —aventuró Leblanc con coquetería.
—<Llamar + me, imperat cort> ... doctora Torres —replicó secamente ella. (Allende-1, 62)

'U mag mij Ludovic noemen,' probeerde Leblanc flemend.

'Noemt u mij maar dokter Torres,' antwoordde zij droogjes. (Allende-2, 58)

28. —<Pensar + lo, imperat fam> ..., hombre. [...] —agregó el empresario. (Allende-1, 82)

'Denk er goed over na, man. [...]' drong de zakenman aan. (Allende-2, 76)

29. —[...] <Venir, imperat cort > ... conmigo —les invitó el empresario con su suave entonación. (Allende-1, 82)
'[...] Komen jullie mee...' nodigde de zakenman hen uit met zijn melodieuze stem. (Allende-2, 76)
30. —No <preocuparse, imperat cort> ..., profesor Leblanc, puedo obtener cuantos animales quiera. (Allende-1, 85)
'Maakt u zich niet zo druk, professor Leblanc, ik kan net zoveel dieren krijgen als ik wil.' (Allende-2, 79)
31. —<Olvidarse, imperat fam> ... de la brújula, muchacho. [...] —le aconsejó. (Allende-1, 89)
'Vergeet het kompas, jongen. [...] had bij hem aangeraden. (Allende-2, 82)
32. El dentista le dio un trapo limpio.
—<Secarse, imperat cort> ... las lágrimas —dijo. (García Márquez-1, 22)
*De tandarts gaf hem een schone doek.
'Veeg uw tranen maar af, zei hij. (García Márquez-2, 131)*
33. Y José Montiel [...] la apartaba de su camino, diciendo:
—<irse, imperat fam> ... para tu cocina y no me <fregar> ... tanto. (García Márquez-1, 83)
José Montiel [...] duwde haar opzij met de woorden: 'Ga naar de keuken en val me niet aldoor lastig.' (García Márquez-2, 181)
34. —No <preocuparse, imperat fam sing> ..., del plan me encargo yo. (Allende-1, 74)
'Maak je daar niet druk over, met het plan hou ik me wel bezig.' (Allende-2, 70)
35. —No <preocupar, imperat 4> ... a tu papá con estas sospechas, Nadia, él ya tiene bastantes problemas. (Allende-1, 132-133)
'Laten we je vader niet met deze verdenkingen lastig vallen, Nadia, hij heeft al genoeg aan zijn hoofd.' (Allende-2, 123)
36. —[...] Creo que vienen por la música. No <hacer, imperat fam sing> ... ruido y <seguir + me> ... (Allende-1, 134)
'[...] Ik denk dat ze op de muziek zijn afgekomen. Wees stil en kom mee.' (Allende-2, 125)

37. —No <conducir, imperat fam sing> ... muy rápido, ¿eh? —dice.
(Mañas-1, 183)
'Niet te hard rijden hoor,' zegt ze. (Mañas-2, 127)
38. —[...] <Desengañarse>No te van a dar ni un duro. (Mañas-1, 148)
'Verbeeld je maar niets: je krijgt echt geen rooie cent.' (Mañas-2, 104)
39. —No <ponerse, imperat fam sing> ... histórica, que no le ha pasado nada. (Mañas-1, 168)
'Doe niet zo hysterisch. Er is niets met 'm aan de band.' (Mañas-2, 117)
40. —No <ver, imperat fam sing> ... la de problemas que he tenido este año. <Sonreír, imperat fam> ..., <sonreír> ..., me decían todo el rato, tienes que sonreír. (Mañas-1, 169)
'Dit jaar heb ik een hele hoop problemen gehad. Glimlachen, zeiden ze de hele tijd, je moet glimlachen.' (Mañas-2, 118)
41. Antes de salir, oigo cómo Nuria exclama a mis espaldas: <huir, imperat fam> ..., <escaparse> ... como siempre. (Mañas-1, 172)
'Voordat ik naar buiten ga, hoor ik Nuria nog achter mijn rug roepen: 'Ga maar weg! Vlucht maar, zoals gewoonlijk.' (Mañas-2, 120)
42. No <fiarse, imperat fam sing> ... de lo que diga la gente. (Mañas-1, 173)
'Geloof maar niet wat ze zeggen.' (Mañas-2, 121)
43. —<Tener, imperat fam sing> ... cuidado, que va a venir la policía. (Mañas-1, 178)
'Pas op. Daar komt de politie.' (Mañas-2, 124)
44. —<Poner + me, imperat fam> ... una caña, Manolo. ¿Dónde está el jefe? (Mañas-1, 200)
'Geef maar een pils, Manolo. Waar is de baas?' (Mañas-2, 140)
45. —No <soñar, imperat fam> ..., Manolo —dice Roberto. (Mañas-1, 127)
'Manolo, wakker worden,' zegt Roberto. (Mañas-2, 90)

Sustituye el infinitivo de las oraciones siguientes por la forma verbal adecuada del indicativo:

46. A veces me venía a la memoria la imagen de las tremendas cicatrices que le **< cubrir >** ... el cuerpo. (Ruiz Zafón-1, 104)
Soms dook in mijn geheugen het beeld op van de enorme littekens die zijn lichaam bedekten [...]. (Ruiz Zafón-2, 95)
47. Todavía recuerdo aquel amanecer en que mi padre me **< llevar, desconexión del presente >** ... por primera vez a visitar el Cementerio de los Libros Olvidados. (Ruiz Zafón-1, 13)
Nog steeds berinner ik me de ochtend dat mijn vader me voor het eerst meenam naar het Kerkhof der Vergeten Boeken. (Ruiz Zafón-2, 9)
48. —No sabe cómo se lo **< agradecer, 1, simultaneidad >** (Ruiz Zafón-1, 84)
"U weet niet hoe erkentelijk ik u ben..." (Ruiz Zafón-2, 75)
49. —[...] Yo, por ejemplo, cuando me ennuvié con tu abuela [...] le dejé bien claro desde el principio que, si nos casábamos, mis padres **< vivir >** ... con nosotros. (Mañas-1, 96)
'[...] Toen ik mij verloofde met jouw grootmoeder bij voorbeeld [...] heb ik haar duidelijk gezegd dat als we gingen trouwen, mijn ouders bij ons zouden komen wonen.' (Mañas-2, 68)
50. Al pasar por Pizzajat, me doy cuenta de que no **< pagar, 1 >** ... pero, bah, que pague ella. (Mañas-1, 172)
Als ik langs de Pizzabut kom, realiseer ik me dat ik niet heb betaald. Maar wat zou dat. Laat zij daar maar voor opdraaien. (Mañas-2, 120)

Sustituye el infinitivo de las oraciones siguientes por la forma verbal adecuada del subjuntivo:

51. —Sí, venga. Vamos. ¿Dónde has dejado el coche? ¿O prefieres que **<llevar, 1>** ... el mío? Al menos tiene música. (Mañas-1, 76-77)
'Ja, prima. Waar heb je de auto gezet? Of wil je liever met de mijne? Dan hebben we tenminste muziek.' (Mañas-2, 54)
52. —[...] así que luego tuve que llevarle al hospital, a Urgencias del Ramón y Cajal, para que le **<desintoxicar, 6>** (Mañas-1, 80)
'[...] dus ik moest hem naar het ziekenhuis brengen, naar de Eerste Hulp in de avenida de Ramón y Cajal, waar ze die rotzooi uit zijn maag moesten pompen.' (Mañas-2, 56)
53. Bueno, mi hermano ya se empieza a mosquear y le dice que no **<decir, 3>** ... bobadas y que ya es hora de que **<irse, 3>** ... a casa y que **<dejar, 3>** ... de joder... (Mañas-1, 82)
'Mijn broer wordt kwaad en zegt dat-ie niet zo moet ouweboeren en dat het tijd is om naar huis te gaan en dat-ie moet kappen met dat gezeik...' (Mañas-2, 57-58)
54. —¿Te acuerdas del careto de la vieja del renol, cuando nos vio venir en dirección contraria? Era para haberlo filmado... Yo sólo espero que nadie **<tomar, relación con el presente>** ... la matrícula... (Mañas-1, 227)
'Weet je die smoel nog van dat ouwe mens in die Renault toen ze ons in tegengestelde richting zag aankomen? We hadden het moeten filmen... 'Ik hoop alleen dat niemand het nummer heeft genoteerd...' (Mañas-2, 158)
55. A Kate Cold le llamó la atención que el campamento **<estar, simultaneidad>** ... rodeado de alambres electrificados y custodiado por guardias. (Allende-1, 80)
'Het viel Kate Cold op dat het kamp met schrikdraad was afgezet en dat er bewakers rondliepen.' (Allende-2, 73)

